N°. 2851

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

MAANDAG 15 SEPTEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 13 September.

Wij haasten ons de aandacht te vestigen op een werk dat dezer dagen het licht heeft gezien, getiteld: *De terugkeer van Hugo de Groot tot het katholieke geloof; door C. Broere, Hoogleeraar aan het seminarie te Warmond.*

't Zal voorshands genoeg zijn van de uitgave van dit werk in deze weinige woorden kennis te hebben gegeven. Een geschrift van den vereerenswaardigen en geliefden Broere behoeft bij onze vrienden geene aanbeveling, en zelfs geen enkel wetenschappelijk ontwikkelde tegenpartijder zou er onkundig van willen blijven.

Wij stellen ons het genoegen voor eerstdaags den indruk weer te geven, dien de aandachtige lezing van dit merkwaardig geschrift op ons gemaakt heeft. Doch om er voorloopig den aard en de strekking van te doen kennen, deelen wij nu reeds mede op welke wijze Mgr. Broere het plan en den inhoud van 't geschrift aangeeft.

Plan en inhoud er van bespreekt hij aldus:

»Op verzoek van de Uitgevers, komt dit geschrift, 'twelk artikelsgewijs bearbeid en in *De Katholiek* verschenen was, op nieuw in 't licht. De schrijver heeft daarin niet bloot Grotius' Katholieke gezindheid en terugkeer tot het geloof der vaderen, maar den weg, den voortgang, de ontwikkeling der gedachten en gevoelens, die deze heilrijke uitkomst voor den grooten man hebben opgeleverd, willen aantoonen. Het plan moest dus noch de orde van een abstract betoog hebben, noch alleen met de [illegible] der feiten voortgaan, maar overeenkomstig den aard van zulk een gemoeds-geschiedenis, het een met het ander vereenigen of althans in verband brengen. Tot dat [illegible] eerste hoofdstuk [illegible] den geest van het tijdperk, Grotius' afkomst, [illegible], en eerste Katholieke gedachten bij de [illegible]tantsche twisten voorgesteld te hebben, in het [illegible] hoofdstuk dat punt van uitgang, 'twelk zijne [illegible] geschiedenis overheerscht, omstandig onderzocht, en aangetoond, dat het wel degelijk Katholiek was. — Eerst daarna konden de aard, de gang zijner bekeering en het plan der Voorzienigheid in zijn leven zigtbaar, begrepen worden; hetwelk alles in het vijfde hoofdstuk wordt uiteengezet. De volgende hoofdstukken zijn dan slechts de bewijsvoering, dat werkelijk Grotius op die wijze tot erkenning der Katholieke waarheid gekomen is, en waarbij de schrijver zooveel mogelijk én de slingeringen van 's mans geest én de omstandigheden die invloed op hem uitoefenen én de meer ordelijke ontwikkeling der in hem werkzame beginselen heeft trachten voor oogen te stellen.

»Tot meer gemak van den lezer volgt hier vooraf de opgave der verschillende hoofdstukken.

»I. Geest en rigting van den tijd waarin Grotius leefde. 't Was eene [illegible]werking van natuur en rede tegen het Protestantisme, zoodat men óf tot Rationalisme en ongeloof moest voortgaan, óf met vasthouden aan genade en openbaring, terugkeeren tot de Kerk waarin de natuur niet [illegible], maar door de genade vervolmaakt wordt. Nog bijzonder werd deze rigting bevorderd door de klassieke studiën en de [illegible] die men aan feit en geschiedenis boven abstracte speculatie gaf. Casaubonis strekt tot voorbeeld.

»II. Grotius' afkomst. De godsdienstige opvoeding die hij ontving, de lessen die hij hoorde van den Remonstrantsch-gezinden Uitenbogaart, zijn buitengewone geest en vroege ontwikkeling, zijne reis naar Frankrijk — waren zoovele oorzaken die hem gunstig voor de Katholieke [illegible] moesten stemmen, zoodat hij weldra in den twist tusschen de Remonstranten en Contra-remonstranten voor de [illegible] partij trok en het Katholieke leerstuk door hen voorgeslaan, met ijver verdedigde.

»III. Ofschoon hij nog verblind is door Protestantsche vooroordeelen en overleveringen, werkt en ontwikkelt zich het van hem aangenomen Katholieke beginsel. Hij erkent dat de Kerk eene algemeen aangenomen openbare belijdenis moet hebben, en deze voor de Hervormde Kerken niet mogelijk is. Hij gevoelt het gezag der oudheid welke hij ijverig bestudeert, erkent het *opus operatum* in de Sakramenten, verlangt een minder koude eeredienst, en verkrijgt dus eenen meer kerkelijken [illegible]. Maar niet wetend waar dat beginsel van gezag en orde te vinden, waarvan hij de noodzakelijkheid [illegible], [illegible]wart hij Kerk en Staat, en schrijft aan dezen laatste een kerkelijk gezag toe. Intusschen schijnt hij er zelf niet mede tevreden en zou wel een Paus en Bisschoppen willen, zonder eigenlijk Apostoliesch gezag.

»IV. Nader onderzoek of het beginsel waar Grotius door wordt voortgedreven, wel Katholiek is. Is hij geen Pelagiaan of Semipelagiaan. Polemiek tegen Bossuet, die dat beweerd heeft, en waarbij wordt uitgemaakt, dat de groote Bisschop zich ten eenemaal bedrogen heeft ten opzigte van Grotius' persoon en gevoelens, zoodat er over de Katholiciteit van diens denkwijze betreffende de genade niets de minste twijfel overblijft.

»V. Ofschoon Grotius het eigenlijk Protestantsch beginsel verworpen had, hij ziet niet in, dat hij, zich gelijk blijvend, de geheele Katholieke leer zou moeten aannemen. Nog vele jaren verloopen eer hij die leer in haar geheelen omvang voor waar erkent. Intusschen is dat geen stilstand, maar eene langzaam vorderende voorbereiding, die geheel met zijnen aard overeenkomt, en waarbij de leiding der Voorzienigheid zeer zigtbaar is.

»VI. Zijne bestrijding der Socinianen zoowel als der Calvinisten strekt ten blijk van zijne Katholieke opvatting en moest dienen om hem daarin te bevestigen. Op dien goeden weg voeren hem de omstandigheden aanstonds voort, want terwijl hij nog altijd zijne zucht tot vrede in het Protestantisme poogt te voldoen, ondervindt hij van die zijde slechts haat en onregtvaardige vervolging, en wordt hem de valschheid der Protestantsche beginselen over den Bijbel, over 's menschen regtvaardiging en [illegible] het offer der [illegible] hem [illegible]evende [illegible].

»VII. Zijn verblijf in de gevangenis, proef zijner onschuld, strekt om hem die levende ondervindingen van waarheid en dwaling te doen verkrijgen, die vroeg of laat vruchten moesten dragen, strekt ter verheffing van zijn godsdienstig gevoel, ter zuivering zijner bedoelingen; en zoodra is hij niet naar Frankrijk ontsnapt, of hij verkrijgt integendeel genoegelijker ondervindingen van de waarheid, Zijn omgang en al wat hij nu hoort en ziet, doet hem zoo zeer veranderen, dat hij nog wel geen Katholiek, maar toch geen Protestant meer is.

»VIII. Noch Protestant, noch Katholiek meer zijnde, vervalt hij tot zekere onbepaalde algemeene godsdienstigheid. De rede, de natuur wordt te zeer ten nadeele der openbaring door hem gehuldigd. Zijn werk *De Jure belli et pacis* is ontwikkeling in die rigting. Als schepping van 't menschelijk genie is het spiegel van den tijd waarin het geschreven is. Maar die tijd was reeds bedorven, en daardoor laat zich de aard, de uitgebreidheid van het werk, en zelfs de opgang dien het maakte verklaren. Het hielp de revolutie voorbereiden.

»IX. Zijn werk over de waarheid der Christelijke godsdienst, alsmede zijn uitlegging van den Bijbel, en eenige kleinere geschriften getuigen van dezelfde rationalistische strekking.

»X. Grotius wordt echter geen Sociniaan, en blijft voor zich altijd aan de groote waarheden gelooven die van de Socinianen verloochend worden. Maar hij acht die waarheden niet meer van overwegend belang, en wordt zwakker in zijn geloof.

XI. Zeer treurige omstandigheden en leerzame ondervindingen voeren eene gelukkige verandering aan in zijn lot. Hij wordt gezant van Zweden te Parijs. 't Is eene standplaats hem tot zijn heil door de Voorzienigheid bestemd, en schoon hij aanvankelijk in dezelfde onbepaalde meening blijft, wordt hem weder dikwerf dringende aanleiding gegeven tot nadenken.

»XII. Eindelijk wordt eene geheele verandering van zienswijs in hem merkbaar. Zijne doorgezette studiën en rijke ondervindingen dragen vrucht, trekken zich tot lichtpunten van waarheid voor hem zaam, en zeer duidelijk erkent hij in het Protestantisme eenen afval van de ware Kerk van Christus.

»XIII. De waarheid die hij begon in te zien, wordt hem zoo veel te meer dierbaar, omdat zij miskend is, en hij steeds meer den aard harer bestrijders en harer verdedigers leert kennen. Onder de laatsten is de beroemde Petavius, wiens vriendschap wel een zeer gunstigen invloed op hem moest uitoefenen

»XIV. Grotius' blik valt op het Primaatschap of den Paus, en hij treedt daardoor in het geheele Katholieke systeem. De aanleiding die hij daartoe vond, de stemming waarin hij daarbij verkeert, en zijn aanstonds gevat besluit om door verdediging en aanbeveling van het Pausschap de hereeniging te bewerken, waarbij de toestand van Frankrijk hem eenigzins misleidt.

»XV. Zijn eerste geschrift ter bevordering der hereeniging. Hoe weinig het inhield, wordt het tot zijne droefheid slecht ontvangen, de predikanten raken in de weer, vervaardigen honende tegenschriften: Grotius komt in zijn antwoord des te meer voor zijne Katholieke gevoelens uit, hetwelk al weder heviger tegenwerking ten gevolge heeft.

»XVI. Grotius wordt door de tegenkantingen nog meer opgewekt; en steeds hooger en zuiverder wordt zijn godvruchtig bedoelen. Hij geeft zijn *Via ad Pacem* uit, waarin de Katholieke leer aan de Protestanten aannemelijk wordt gemaakt; antwoordt op de bemerkingen van Rivet, en geeft ondubbelzinnige blijken van zijn Katholiciteit. Maar ook te heviger werden zijne vijanden.

»XVII. Tegen het wederantwoord van Rivet geeft Grotius zijn *Votum pro Pacem* uit. Aan zijn Katholiek geloof valt niet meer te twijfelen. Wederlegging der beschuldiging van Bossuet.

»XVIII. Grotius laatste geschrift, waarin nog eenmaal zijn Katholiek geloof ten duidelijkste blijkt uit het Katholiek beginsel van zekerheid dat hij aanneemt, uit de Katholieke waarheden die hij verdedigt, en uit het zoo Katholiek gevoel dat zich bij hem openbaart.

»XIX. Grotius' laatste levensdagen en dood, dien men [illegible] zoo poogt voor te stellen, als ware hij op zijn sterfbed weder Protestantsch geworden."

Hoezeer het eenigen protestantsche bladen ernst is, wanneer zij van verbroedering spreken, blijke uit de vriendschappelijk innemende wijze, waarop zij degenen bejegenen, die van hen in gevoelen verschillen.

Zoo schrijft het *Tielsche Weekblad* het volgende over de orthodoxe Protestanten:

»Wij hebben, bij herhaling, gezegd, dat het onvermijdelijk noodzakelijk was bij het daarstellen eener »Protestantsche unie," dat de orthodoxen tot ons kwamen, met woorden van liefde en verbroedering en dat wij, verdraagzame Protestanten, niet tot hen moesten gaan, omdat zij vreemd zijn aan het hoogste gebod des Verlossers, »aan de christelijke liefde," en omdat daardoor onze beste pogingen schipbreuk zouden lijden.

»Onze voorstelling is reeds gedeeltelijk bewaarheid. De bekeerde Jood da Costa, die nog altijd jood is, in merg en been, ondanks zijn femelen en dweepen, heeft de strijdleus aangeheven. Wij zouden vragen: »wat doet zoo een raaskallende Jood in eene Christen-vergadering?" Maar hij is nu eenmaal een *dierbaar man* geworden en velen der ultra-Gereformeerden scheppen genoegen uit zijne onchristelijke Joodsche *theocratie*.

»Dominus C. Schwartz is ook niet gekisch, waar hij over de eerste vergadering der »unie" spreekt, en wij herhalen onze waarschuwing: »verlichte Protestanten! laat u niet door den schijn bedriegen en blijft van de nieuwe bondgenooten vragen, dat zij »vrij onderzoek en vrijheid van geweten" erkennen als den grond van het Protestantismus, vóór dat gij u ten speelbal maakt van hen, die u als »onchristenen" beschouwen en die uwe medewerking alleen zullen aannemen, om hun eigen doel te bereiken, maar die u nooit als »broeders" zullen begroeten."

»Zoo'n Protestantsche Jood is erger dan een ultramontaan en hij moest worden uitgeworpen door iedere christelijke vergadering. Zal hij uitgeworpen worden? Wij betwijfelen het, en twijfelen dus ook aan eene »krachtige" Protestantsche unie."

Terwijl de *Fakkel*, de vraag behandelende: wie de *onverbeterlijken* zijn, de *Fakkel*mannen of de Katholieken, volgenderwijze van hare heusche gezindheid blijk geeft.

»Zal men zich verbeteren, dan moet men zedelijke grondbeginselen hebben en niet gelijk aan de Grieksche sophisten, niet gelijk aan de joodsche farizeën, niet gelijk aan JUDAS ISKARIOTH zijn. Zal men zich verbeteren,

[illegible] de kracht van het ware, schoone en goede erkennen en niet huldigen de grondstelling: Het doel heiligt de middelen. Dat zij en niet wij die grondstelling huldigen, is overbekend. Zij verwringen de geschiedenis, zij krommen het regt, zij veranderen de waarheid in leugen, zij plaatsen het licht onder een koornmaat, huichelen verdraagzaamheid en hijschen de vlag der vrijheid bij ons te lande in top, terwijl zij overal elders de vrijheid in boeijen slaan. Zij noemen zich met ons zonen van hetzelfde vaderland en geven hoog op van hunne verknochtheid aan den Koning, terwijl hunne daden gedurig hunne woorden weerspreken." enz. enz. enz.

Waar zoo veel liefde viel,
Sluit liefde ziel aan ziel
En hart aan hart te gader!

Men leest in de *Arnh. Courant*:

»De kweekschool voor onderwijzers, die men voornemens is te Delft op te rigten, heeft den bijval nog niet verworven, dien de stichters verwachtten. Men had gehoopt met den eersten September dezes jaars een voldoend bedrag aan inschrijvingen te hebben, om met den aankoop van het gebouw en verdere verwezenlijking van het plan een aanvang te maken; thans echter zijn er op nieuw cirkulaires ter deelneming rondgezonden en is die deelneming nog tot 1°. Oktober opengesteld. De tijd zal leeren in hoeverre die maand voldoende is om de hoop te vervullen op de »godsdienstigheid, weldadigheid, vaderlandsliefde en wakkerheid onzer natie" waarop de stichters tot de verwezenlijking van hun plan vertrouwd hebben.

Door de verbinding der oostenrijksche telegraaf-lijnen met de lijnen van den Kerkelijken Staat, bij het grenspunt bij Ponte Lagoscuro, wordt, te rekenen van den 15den dezer, een nieuwe en min kostbare verzendingsweg, zoowel naar den Kerkelijken Staat als naar het koningrijk Napels geopend.

Dezer dagen hebben wij kennis genomen van het bij de hh. Gebr. Langenhuysen te 's Hage gedrukt en bij de boekhandelaars H. Schooneveld & Zoon alhier verkrijgbaar gesteld werkje, in zakformaat, behelzende een zeer beknopte, maar toch volledige topografische en geschiedkundige beschrijving van het voormalige stadhuis van Amsterdam, thans het koninklijk paleis. De schrijver van dat boekske heeft zich blijkbaar veel moeite gegeven en veel goede bronnen geraadpleegd om al de bijzonderheden te verzamelen, om ze tot een geheel te vereenigen, dat in aangenamen stijl vervat, in de eerste plaats met genoegen gelezen wordt en voorts als een bijna onmisbare gids voor de zoo talrijke landgenooten en vreemdelingen, die het kunstgewrocht van Jacob van Kampen en Daniël Stalpert bezigtigen en bewonderen, in de hoogste mate is aan te bevelen. (*Amst. Cour.*)

In een verslag van den nederlandschen konzul te Odessa, gedagteekend 30 Aug. jl., aangaande de vermoedelijke opbrengst van den oogst in Zuid-Rusland, komt voor, dat men in het algemeen niet van op eene zeer middelmatige opbrengst kan rekenen. De nieuwe tarwe is, te oordeelen naar de berigten en naar eenige reeds aan de markt gekomen monsters, ligt van gewigt en bleek van kleur, de rogge daarentegen is zeer schoon. Intusschen zijn er uitzonderingen, en zullen wel enkele partijen schoone zware tarwe, tot uitvoer bestemd, aan de markt komen. Er zijn reeds eenige duizende tschetwerts nieuwe zomertarwe uit de omstreken verkocht. In Rostof, aan den Don, verwacht men met het eerste hooge water in het voorjaar (Mei 1857) veel tarwe uit de verderaf gelegen provinciën Saratow en Woronesch. Er is aldaar een groote voorraad van graan voorhanden, naardien de hoofdverschepingen op den Don eerst in het voorjaar kunnen plaats vinden en het graan reeds in den winter bijeen verzameld moet worden, waardoor tijdens den oorlog de oogst van het vorige jaar grootendeels achterwege heeft moeten blijven. Daarbij komt dat in die streken, waar gewoonlijk meer lijnzaad dan graan gebouwd wordt, in dit jaar [illegible] geen zaad, maar in plaats daarvan eene dubbele hoeveelheid tarwe gezaaid is, daar de landbouwer [illegible] dagen bij het voortduren van den oorlog, [illegible] gebrek aan graan dan aan zaden zou ontstaan.

Z. M. heeft benoemd: tot Hoogsd. komm. in het hertogd. Limburg, mr. P. J. A. M. van der Does de Willebois; tot regter in de arr. regtb. te Hoorn mr. C. R. H. v. Leijveld; tot ontv. der dir. bel. en acc. te Blokzijl c. a. W. A. Barends; voorts F. W. J. van Aylva baron van Pallandt vergunning verleend tot het aannemen der onderscheiding-teekenen van de orde van den Rooden adelaar 3e kl., hem door den Koning van Pruissen geschonken; alsmede mr. A. M. de Rouville op zijn verzoek eervol ontslagen als regter-plaatsv. in de arr. regtb. te Brielle, en als lid van het koll. van regenten over het huis van arrest aldaar.

'S GRAVENHAGE, 11 Sept. Bij het regement grenadiers en jagers zijn reeds eenige manschappen voorzien van het nieuwe model der patroontasschen en den koppel om het lijf, waaraan de sabel en bajonetschede is gehecht. Daardoor komt alzoo het kruis van het ledergoed over de borst te vervallen, hetgeen, naar men verwacht, den krijgsman veel verligting zal geven.

— Gisteren middag is er bij Z. Exc. den minister van Rusland bij het nederlandsche hof een groot diner gehouden, bij gelegenheid van den naamdag van Keizer Alexander II. Een dertigtal personen was op dat diner genoodigd, waartoe behoorden de leden van het korps diplomatiek, de ministers, de burgemeester der residentie, enz. Door den minister Gevers van Endegeest werd een feestdronk ingesteld op den Keizer en de Keizerin van Rusland. Die toast werd door den russischen minister beantwoord door een anderen op den Koning, de Koningin en de verdere leden van de koninklijke familie der Nederlanden, terwijl Z. Exc. nog een afzonderlijken feestdronk instelde op H. M. de Koningin moeder. Deze verschillende toasten werden met geestdrift gedronken.

Gisteren avond werd het hôtel van den russischen minister wederom prachtig en smaakvol verlicht.

KRALINGSCHE VEER, 12 Sept. De eerste winterzalm op heden alhier ter markt aangebragt, werd door een zalmrooker tot hoogen prijs, bij afslag verkocht.

MEDEMBLIK, 10 Sept. De toevoer ter kaasmarkt bestond heden uit slechts 28 stapels, welke met matigen kooplust werden opgeruimd tot *f* 25¾ de 50 N. ℔.

HELMOND, 10 Sept. Heden had alhier de openbare aanbesteding plaats, van het aanzienlijk vergrooten der parochie-kerk, welk werk is aangenomen door den heer Verhoeckx, van Heusden, voor eene som van *f* 58,700.

ENSCHEDE, 11 Sept. Men heeft de opmerking gemaakt, dat de aanzienlijke partijen calicots, welke in de eerste zes maanden van dit jaar door partikulieren met certifikaten van oorsprong zijn uitgevoerd, volstrekt niet in verhouding staan tot de verminderde inlandsche weverij.

Tevens verneemt men dat er geld wordt geboden voor certifikaten van inlandschen oorsprong *zonder het goed*.

Eenige kamers van koophandel en fabrieken in Twenthe hebben hierop de aandacht van den minister van koloniën gevestigd. (*Amst. Cour.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 12 Sept. De Keizer en de Keizerin hebben bepaald een uitstapje op het spaansche grondgebied ondernomen. Te St.-Sebastiaan bevonden zij zich den 9den, volgens een telegrafische depêche.

Het politiek nieuws is overigens volkomen onbeduidend en het bovenstaande berigt het eenige, dat eenige aandacht verdient.

— Het gerucht, waarvan dezer dagen gesproken is, als zou er eenige verwijdering zijn ontstaan tusschen ons kabinet en dat van Windsor, schijnt algemeen bevestigd te worden; men moet evenwel het gewigt daarvan niet overdrijven, immers 't is ligt mogelijk, dat twee gouvernementen, die zulke verschillende instellingen en beginselen hebben [illegible] inzigten kunnen verschillen.

— Partikuliere berigten uit Moskou melden, dat de graaf de Morny zoo spoedig mogelijk zal terugkeeren. De gezondheid van den ambassadeur moet door de reis en het vermoeijende van de vele feesten en bezoeken geleden hebben.

— Omtrent de napelsche zaken verneemt men niets dat daaromtrent een waar licht zou kunnen verspreiden. Men heeft tot hiertoe niets anders dan gissingen, kommentariën en geruchten van allerlei aard, waaruit niets stelligs is te besluiten.

— Alle berigten uit Spanje komen daarin overeen, dat het verschil van gevoelen, 't welk in den boezem van het spaansche kabinet ontstaan is, in den laatsten tijd verergerd is, bij gelegenheid van de diskussiën over de maatregelen, welke het goevernement behoort te nemen, om den staatkundigen toestand des lands definitief te regelen. Bij de diskussiën daarover is o. a. een geschil ontstaan over de zamenstelling van den senaat. Overigens spreekt men bij voortduring van de aftreding van den maarschalk O'Donnel.

Men zeide daarentegen ook, dat maarschalk O'Donnell eindelijk alle moeijelijkheden zoude overwinnen en in het paleis zulk een invloed verkrijgen, dat alle kabalen tegen zijn onwrikbaren wil zouden te bersten stooten, om niet aan anderen de magt af te staan, welke hij thans bezit.

De *Diaro Espanol*, een dagblad van maarschalk Concha, en nog een paar anderen zijn op bevel van het goevernement in beslag genomen. Die daad ten aanzien van drie der voornaamste organen van de gematigde partij, bewijst dat van het bestuur de oogen opengaan, ten aanzien van het gevaar, waaraan de hoofden der oude partijen het kunnen blootstellen.

In de provincie Cordoua zijn de diefstallen zoo talrijk, dat op het platteland de grootste schrik heerscht. Ook in Oud- en Nieuw-Kastilië zijn de diefstallen en moorden aan de orde van den dag. Het schijnt dat de rooverbenden goed gewapend zijn. In Estramadura houden de brandstichtingen niet op; de kapitein-generaal heeft een streng edikt uitgevaardigd.

— In de *Epoca* van Madrid leest men, dat de baron Grovestins, gevolmagtigd minister van Z. M. den Koning der Nederlanden aan het Spaansche Hof, van een uitstap uit de noordelijke provinciën van Spanje is teruggekeerd. Het schijnt dat de diligence, die den 24sten der verleden maand van Santander naar Valladolid vertrok en in wier coupé de heer de Grovestins zich bevond, door de partijgangers van Hierros, ten getale van zes man is aangerand geworden. Die lieden hebben zich ten aanzien van den vertegenwoordiger van Nederland en de overige reizigers zeer welvoegelijk gedragen.

— In de madridsche koerant leest men een dekreet van 6 dezer, waarbij bevolen wordt, dat de infant don Enrique te Mayorka, de infante donna Isabel, die met den heer Gurowski is gehuwd, te San Sebastiaan, in de provincie Guipuzcoa, en de infante donna Jozefa te Grenada, hunne rezidentie zullen houden. Slechts persoonlijke redenen, zouden H. M. tot dit besluit hebben doen overgaan. Ook de infant don Francisco de Paula is naar de rezidentie, St. Ildefonse, vertrokken, waar hij het saizoen zal doorbrengen.

ENGELAND.

LONDEN, 11 Sept. Met de stoomboot *Anglo Saxon* heeft men berigten uit Amerika, welke melden dat de sekretaris voor het departement van Oorlog, in de Vereenigde Staten, al de werklieden van het arsenaal heeft weggezonden, uithoofde dat hij geen geld meer had.

— Te Broadhaven hebben visscherslieden een haai van 30 voet lengte binnengesleept; het zeemonster wordt gezegd in zijne soort een fraai exemplaar te zijn.

— De direkteuren der bank hebben heden eene bijeenkomst gehouden, waarin besloten is het diskonto niet te verhoogen. Zoo men weet, was er in de laatste dagen herhaaldelijk sprake van, dat het deze week eene verhooging zou ondergaan.

— De achtste September, de verjaardag van den val van Sebastopol, is, zoover men verneemt, slechts te Sheffield gevierd geworden. Het garnizoen aldaar bestaat uit dragonders, soldaten van de garde en het vierde bataillon, dat aan de veldslagen in de Krim deel genomen heeft. Men kwam te Sheffield op het denkbeeld, om bij deze gelegenheid aan de gelukkig teruggekeerde officieren, onder-officieren en soldaten van laatstgemeld bataillon, makende te zamen 225 man, eene proef van Sheffieldsch voortreffelijk staalwerk te vereeren, en wel ieder een fraai zakmesje, voorzien van voor die gelegenheid passende inskriptien. Dit aandenken heeft in het geheel £ 100 gekost. Bij het overreiken daarvan hield de heer Overend eene gemoedelijke en de heer Roebuck eene min of meer hartstogtelijke aanspraak tot de begiftigde personen. De heer Overend deed het onderscheid uitkomen tusschen de vervlogen en de tegenwoordige tijden. Vroeger, zeide hij, vernam het vaderland van een engelsch [illegible] uitgetrok [illegible] thans echter staat ieder soldaat in het naauwste verkeer tot het geheele volk; en in het bijzonder is het volk hiervoor dank schuldig aan den talentvollen schrijver Russell wegens zijne artikelen in den *Times*.

De heer Roebuck zeide, dat hoewel hij niet tot diegenen behoorde, die den vrede met vreugde begroet hebben, hij thans echter verheugd was de dappere soldaten van de Krim om zich vereenigd te zien.

Te Dublin wordt, in navolging van Londen en Edimburgh, een openbaar diner ter eere der soldaten voorbereid. In eerstgemelde plaats zal het diner uit 3500 kouverts bestaan. De lord-luitenant heeft ten behoeve daarvan voor £ 50 ingeteekend. Op eene meeting, die ter voorbereiding gehouden is, was onder anderen de oude generaal lord Gough ook tegenwoordig, die onlangs de Krim bezocht en thans verklaard had, dat de moeijelijkheden, door de soldaten in de Krim overwonnen, naauwelijks genoeg op prijs gesteld zijn geworden. Lord Gough verklaarde tevens dat de maarschalk Pelissier hem waarschijnlijk eerstdaags te Dublin zou komen bezoeken. Deze mededeeling werd met een levendig genoegen vernomen.

— Aan den *Times* wordt uit Konstantinopel, onder dagteekening van den 1n dezer, geschreven dat de britsche ondervlootvoogd, sir Houston Stewart, den volgenden dag naar Malta zou stevenen, en dat ook het fransche stoomfregat *Chaptal* den Bosphorus verlaten en zich naar den Archipel begeven had, zoodat er geen ander vaartuig van de fransche vloot, behalve een stoomjagt, zich meer nabij de hoofdstad van Turkije bevond.

Verder schetst de berigtgever van het engelsche blad de gesteldheid van het turksche gouvernement en den gang van het algemeen bestuur, en zegt dat het ministerie door onderlinge verdeeldheid en gehechtheid aan den ouden stelregang magteloos is en alle zaken van gewigt onafgedaan laat, waarom dan ook te Konstantinopel algemeen eene kabinetsverandering verwacht werd. Inzonderheid wordt het door den engelschen berigtgever betreurd, dat de Porte niet tot een bepaald besluit schijnt te kunnen komen omtrent de onderscheiden plannen tot het beleggen van buitenlandsche kapitalen in ondernemingen

van handel en nijverheid in Turkije. Hij vreest dat door deze besluitloosheid de gelegenheid, om den stroom der europeesche kapitalen naar het Oosten te rigten, zal verloren gaan.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 7 Sept. Vrij stellig wordt beweerd dat de Keizer in de maand November zijne italiaansche Staten bezoeken zal, en men wil dat reeds geheime orders in dien geest gegeven zijn. Hetgeen den Keizer tot dit besluit heeft gebragt, moet het verslag van baron Bach, minister van Binnenlandsche Zaken zijn, die deze provincie onlangs doorreisd heeft en over den toestand der gemoederen de meest geruststellende verzekering meent te kunnen geven.

BERLIJN, 11 Sept. Het bevestigt zich, dat verscheidene personen zwaar gekwetst zijn door het springen van het kruidhuis te Potsdam. Van een officier zijn de beide beenen weggeslagen; eenige soldaten zouden er het leven bij verloren hebben.

— Keizer Alexander heeft, bij gelegenheid zijner krooning, een manifest aan zijne onderdanen gerigt. Volgens een telegrafiesch berigt strekt het hoofdzakelijk om onderscheiden gunst- en genadebewijzen van den Souverein bekend te maken. Aan de soldaten, die in den afgeloopen oorlog gediend hebben, worden eerepenningen toegekend; aan de provinciën, welke het tooneel des oorlogs geweest zijn, wordt vrijstelling van de krijgsdienst voor vier jaren toegezegd alsmede verligting der belastingen aan degenen, die wegens deelneming aan de politieke gebeurtenissen van 1825, 1827 en 1831 veroordeeld zijn, wordt, onder zekere beperkingen, amnestie verleend.

— Uit Neufchâtel wordt gemeld, dat de bergbewoners naar hunne haardsteden zijn teruggekeerd en overal met geestdrift zijn begroet. In het burger-hospitaal liggen 33 zwaar gewonde royalisten, die allen in bedenkelijken toestand verkeeren.

Te Bazel had men een dertigtal pruissische officieren opgemerkt, die allen één hôtel bewoonden.

De instruktie van de zaak der opstandelingen wordt ijverig voortgezet.

— De proklamatie des Konings van Hannover, waardoor die Vorst op eigen gezag de Grondwet verandert, volgt hieronder. Deze maatregel heeft veel van een staatsgreep, door den Koning ten voordeele zijner bijzondere kas ten uitvoer gelegd.

»Toen wij bij onze verordening van 1 Augustus 1855, op grond van het bondsbesluit van 19 April van dat jaar, ons het regt voorbehielden om alle bepalingen der konstitutie van 1840, betrekkelijk de financiën, weder in te voeren, maar ons voorloopig tot de wederinvoering der arts. 154, 155 en 156 bepaalden, koesterden wij de hoop, dat wij het met de algemeene Stenden-vergadering eens zouden worden over een nieuw Grondwets-hoofdstuk betrekkelijk de financiën, hetwelk de vereeniging der verschillende kassen [de Staats- en de hof-kas] tot grondslag zou hebben. In deze verwachting deden wij aan de Stenden in April jl. een ontwerp voordragen, waarin de met de bondsregeling strijdige punten der in 1848 gemaakte bepalingen vermeden werden.

»Doch onze hoop is niet vervuld, Terwijl de Eerste Kamer blijken gaf van zucht om het met het gouvernement eens te worden, hield de meerderheid der Tweede Kamer in de hoofdzaak aan de beginselen der in 1848 gemaakte bepalingen vast.

»Daar wij ons nu ten aanzien dier bepalingen niet langer kunnen of willen onttrekken aan de uitvoering van het bondsbesluit van 19 April 1855, hetwelk beveelt 's lands konstitutie onverwijld met de grondregelen des bonds in overeenstemming te brengen, zoo hebben wij bij eene verordening van heden het hoofdstuk der Grondwet van 1848 betrekkelijk de financiën afgeschaft, en in plaats daarvan de bepalingen der konstitutie van 1840 weder ingevoerd.

»Doch bij gemis eener verdeeling der uitgaven tusschen de koninklijke kas en 's lands schatkist, welke, volgens het beginsel van de scheiding der inkomsten van den Staat en van het koninklijk huis, elk op zich-zelve staan, hebben wij vooreerst slechts een gedeelte van het hoofdstuk der Grondwet van 1840, betrekkelijk de financiën, weder in werking kunnen stellen en eene voorloopige regeling moeten invoeren.

»Met de herstelling der bepalingen van 1840 treden wij weder in het genot van onze regten als opperleenheer. Ook behooren de leenroerige inkomsten, welke in art. 86 der konstitutie van 1848 opgenomen waren, noch tot de inkomsten der koninklijke kas, noch tot die van 's lands schatkist. Dienovereenkomstig hebben wij, met het oog op den bepaalden duur van het budget voor het loopende tijdvak der financiële dienst, van de leenroerige inkomsten ten behoeve der algemeene schatkist afstand gedaan tot aan 1 Julij 1859.

»Onze koninklijke goedkeuring hebben wij ook gedurende de werking der voorloopige regeling noodig geacht voor de keuze van nieuwe leden uit de stenden-vergadering voor de rekenkamer, en alzoo bij art. 5 der nieuwe verordening ons voorbehouden. Sedert 1848 traden de personen, aan welke de stenden uit hun midden hun regt tot toezigt op 's lands geldelijk beheer overdragen, enkel door die keuze en zonder onze goedkeuring als stemhebbende leden in de rekenkamer, eene van onze administrative kollegiën: dat is met het monarchaal beginsel en met den aard van het uitvoerende gezag der kroon te zeer in strijd om nog langer door ons te kunnen worden gedoogd.

»Ook hebben wij nu reeds eene nieuwe bepaling over de voor het koninklijke huishouden noodige geldsom moeten maken. Met de opheffing van art. 18 der konstitutie van 1848 vervalt de daarin vervatte bepaling nopens het bedrag daarvan. En deze bepaling, welke in 1839 door wijlen onzen vader met het oog op de vereeniging der verschillende kassen gemaakt werd, heeft den regtsgrond, waarop zij leunde, verloren door de invoering van het gemelde art. 81, alsmede door de opheffing der in 1840 gemaakte uitgaven, in verband waarmede zij in stand gebleven was; en verder vooronderstelde zij dat er geene aanleiding tot verhooging van het inkomen der kroon zou ontstaan, terwijl sedert door de veranderde omstandigheden die verhooging noodig is geworden, gelijk ook in de Stendenvergadering van dit jaar erkend is.

»Onze koninklijke regten en onze pligten als leden van den duitschen Bond voor oogen houdende, zullen wij alzoo op den eenmaal ingeslagen weg van de scheiding der kassen verder voortgaan. Wij willen derhalve, zoo spoedig doenlijk, met de algemeene Stenden in overleg treden over eene verdeeling der uitgaven tusschen de beide kassen. Mogt dit overleg onverhoopt niet tot eene goede uitkomst leiden, dan behouden wij ons voor, de verder noodige stappen tot volkomen uitvoering van het bondsbesluit van 19 April 1855 te doen. Doch ook nu nog zullen wij, indien de algemeene Stenden verklaren de wederinvoering van de vereeniging der kassen te wenschen, daarin treden, mits op de alsdan door ons te doene voorstellen beter acht geslagen worde dan in de afgeloopen Stendenvergadering, met name bij de Tweede Kamer, geschied is; en wij verwachten dat de Stenden en onze getrouwe onderdanen daarin een bewijs zullen opmerken van onze landsvaderlijke zucht, om eene met het belang der kroon en des lands strookende schikking tot vereeniging der kassen mogelijk te maken.

Met dit stuk is een koninklijk besluit uitgevaardigd, hetwelk de voorloopige bepalingen bevat, die in de proklamatie aangeduid zijn. Daarbij is de civile lijst tot 600,000 thaler jaarlijks (benevens de overige inkomsten der kroon) verhoogd; eene verhooging die door de verdaagde Stendenkamers bewilligd was, onder beding echter dat ook andere wijzigingen, die de Kamers verlangden, in de regeling der financiën gebragt werden.

ITALIE.

ROME, 10 Sept. In den loop dezer maand zal een konsistorie gehouden worden, naar men zegt, ter benoeming der nieuwe katholieke Bisschoppen voor Polen. Omtrent de bijzonderheden zouden de H. Stoel en het russische Hof, het eens zijn geworden. In diezelfde vergadering zou door den Paus aan de Kardinalen Viale Prela en Ottmar von Rauschen, den hoed, het insigne hunner nieuwe waardigheid, worden overhandigd.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 13 September.

ONDERTROUWD (11 Sept.): J. W. Grimberg met M. T. Kerbet. — J. Drayer Bzn. met A. C. Bakker.

GETROUWD (11 Sept.): J. J. van Dooren, van [illegible], met M. E. Theenen, wed. — T. L. Jeuner, wed. met H. W. Halwassen.

BEVALLEN (10 Sept.): I. J. Nieman, geb. Lasson, Z. — R. van Amerongen, geb. Fedder, Z.

OVERLEDEN (2 Sept.): F. Hasselbach, 50 j. — (6 Sept.): D. W. Menne, 27 j. — (8 Sept.): A. C. Botterop, geb. Doose, 32 j.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 12 Sept. Belg. leen. 2½ pc. 53⅞. Obligatiën 3 pc. —; id. 4½ pc. 97⅝; Spanje 1—3 pc. 24¼; Binnenl. 3 pc. 40 1/16; Rome [illegible] 5 pc. 86¼; Oostenrijk Met. 5 pc. 81¼; id. Nat. 5 pc. 82½.

PARIJS, 12 Sept. Fransche 4½ pc. 92.10; 3 pc. 70.80, 3 pc. Spanje [illegible]; id. 1½ pc. 25⅛; [illegible] — 4; Bons [illegible] 88.

LONDEN, 12 Sept. Cons. 94; Spanje buit. 3 pc. 44½; id. 1½ pc. 25; Comité-Bew. 6; Pass. 6⅞; Rusl 5 pc. 105½; id. 4½ pc. 97½; Holl. 4 pc. 98½; id. 2½ pc. 63½; Sardinië 5 pc. 91½; Braz. 100½; Peru 4½ pc. 80; Gren. uitg. 7½; id. werk. — ; Mexico 3 pc. 22⅜; Portugal 4 pc. 48¼; Ecuador —; Wissel op Amst. 11.17½; Hamburg 13.7.

WEENEN, 12 Sept. Met. 5 pc. 83; id. 4½ pc. 73¼; Bank-Aktiën 1080; Credit Anst. 382; Wissel op Londen 10 07; Amst. —; Parijs 120½; Goud —; Zilver 4.

BERLIJN, 12 Sept. 3½ pc. Pr. Staatschuld —; 4½ pc. Rusland —; id. 5 pc. 109½.

HAMBURG, 12 Sept. Spanje 1½ pc. 37½; id. 3 pc. 23½; Rusl. 5 pc. 103½; 3 pc. Mexikanen 12⅞; Sardinië 91½; Wissel op Londen 3/m. 13.2; id. kort 13.2½; Amst. 36.45.

FRANKFORT, 12 Sept. 5 pc. Met. 80½; 2½ pc. Spanje binnenl. 24 1/16; id. 3 pc. 39⅞; Wissel op Londen 3/m. —; Parijs —; Weenen —; Amsterdam —.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Fonds	pCt.	11 Sept.	4½ u. gebl.	12 Sept.	4½ u. gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½	63 5/16	63⅞	63 5/16	
Dito Dito	3	75 5/16	75⅞	75 5/16	75⅞
Dito Dito	4	95 7/16	95⅝	95½	95½
O.-I. Leening 1844	4				
Amortis. Syndik.	3½	90⅝	90⅝	90 15/16	
Handel-Maatschappij	4½		133		
Aand. Rijn-Spoorw.	4½				
Holl. Spoorw.-M.					
Obligatiën	4½				
Maatschappij van Weld.	4				
Aand. Ned. Bank					
België	2½				
Dito bij *Rothschild*	2½	52 1/16	52		
Frankrijk, Obligatiën	3				
Spanje, Onbep. Stukken	1¼	25	24 15/16	25 1/16	25
Dito	3	44⅜	44½	44⅜	
Dito Binnenl. à 6/m.	3	39 15/16	40	40 1/16	40
Coupon-Bewijzen					
Amortisable Schuld			6⅞		
Portugal, te Londen	3	45¾	45 5/16	45¾	45⅝
Dito Uitgestelde			23		
Rusl., bij *Hope* 1798 en 1816	5	103⅞	103⅞		
Dito Dito 1828 en 1829	5	103⅛	103⅛		
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	92½			
Dito	4½	95¼			
Dito bij *Hope*	4	85 13/16	85 13/16		
Dito bij *Stieglitz en C°.*	4	85⅜	85 5/16	85⅜	
Dito bij id. 5de Serie	5				
Certifikaten te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Certifikaten van dito	6	65 3/16			
Polen, Certifikaten	4				
Dito Aand. met Lot. fl. 500					
Oostenrijk, Metalliek	5	77 3/16	77¼	77 5/16	
Dito Nationale	5	78 13/16	78¾	78¾	78 11/16
Dito Nieuwe 1847	2½	39⅞	39⅝	39 13/16	
Dito 1851 en 1852	2½	39⅞	39⅝	39 15/16	
Dito Nieuwe	5	85⅝	85 11/16	85⅝	85 11/16
Dito 1854	5	85⅝	85 11/16	85⅝	85 11/16
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	5	81½			
Dito	4	65			
Aand. met Loting fl. 250					
Nieuwe dito 1854		f 324			
Pruiss. Aand. 1854	3½				
Amerika, Bank-Aktiën Cert.					
Dito Orig.					
Napels, Cert. *Eam. en Bolwer*	5		105½		
Sardinië	5				
Denemarken, Leen. te Lond.	5				
Louisiana bij *Hope*	5	99⅜	99⅜	99⅜	
Braziliën	5		98		
Dito	4½				
Mexiko	[illegible]	[illegible]	21 13/16	23	
Dito Onbepaalde	3	21⅝	21⅝	21 13/16	
Peru	4½				
Grenada, à £ 100	2½	22½	22½	23	22¾
Dito Uitgestelde		7⅜	7 13/16	[illegible]	
Ecuador à £ 100		15			
Venezuela, à £ 100	4½	31¼	31¼	33	32¾
Dito Uitgestelde	1½	16 7/16			
Grieken, te Londen	5	5 9/16			

N. 5 pc. Stiegl. 96½, ¼; O. 95¼, ⅛; Gren. onb. 22½, 23, 22¾; Venez. onb. 31¼; 33, 32¾.

Met uitzondering der Grenada's en Venezuela's, welke op nieuw tot verbeterde koer van de markt genomen werden, waren de overige fondsen nagenoeg als gisteren.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt., Prolongatie 3½ pCt., Diskonto 4 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 55 3/16	Livorno	2/m.	f 39⅜
»	zigt	» 55¼	Napels		» 86
Bordeaux	2/m.	» 54⅞	Petersburg		» 1.85½
»	zigt	» 55⅜	Weenen	6/w.	» 34½
Madrid	3/m.	» 241	Augsburg		» 35½
Cadix		» 241	Frankfort		» 99
Seville	»	» 240	Hamburg	2/m.	» 35¼
Bilbao		» 240	»	zigt	» 35⅜
Lissabon		» 41	Londen	2/m.	» 11.65
Porto		» 41	»	zigt	» 11.75
Genua	2/m.	» 45⅝	Rotterdam		¼

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 13 September.

Overzigt der Week.

KOFFIJ. Ofschoon er van het artikel veel blijft afgaan is de stemming toch niet zoo geanimeerd als de vorige week en wordt een avans zoo grif niet meer bedongen. De Veiling te Middling gehouden liep zeer coulant af, tot prijzen ongeveer met die van Batavia gelijkstaande.

RIJST iets in vraag verbeterd, doch niet zeer levendig. Behalve de verkoop van 11760 matjes Java ex *Admiraal Jan Evertsen* à f 13, 531 d°. ex d°. à f 7½ en 2305 matjes d°. ex *Philips van Marnix* à f 12 ging op onze markt niets uit. Te Rotterdam bedong een lading Necransee per *Catharina Maria* f 6¾.

SPECERIJEN in afwachting der aanst. Veiling zonder handel.

FRUIT onveranderd. Alleen zijn in Veiling verkocht 7/1 en 8/2 fusten Krenten van f 38 à 39½, 31 kn. Pruimedanten à f 13½ à 14, 43 kn. Rozijn à f 15¾ 45 vn. rood rozijn van f 20 à 23 opgeh. en 9 kn. sucade opgeh. à 40 c.

[illegible] De aanstaande [illegible] ling is getaxd. Van f 2¼ à 2¾ onder Julij-veilings-prijzen

Voor *Geraffineerd* d° is de stemming wat beter; de notering is thans als volgt: Melis, prima in papier ƒ53 a 55, fijn Sec. ƒ50 a 52, mooi ƒ49 a 48, goed ƒ47 a 48. Dito Stoom N. S. R. Raffin. 3 k° ƒ53 a 54, d° 5 k° ƒ52 a 53, d° 7 k° ƒ50 a ƒ51, Superfin Crushed ƒ48, N° 2 ƒ45, N° 3 ƒ44, A. S. R. N° 1 ƒ46, N° 2 ƒ44 a 44½, N° 3 ƒ43 a 43½. B. & H. N° 1 ƒ44, N° 2 ƒ43, S. & T. N° 1 ƒ45, N° 2 ƒ44, N° 3 ƒ43. W. & Z. ƒ43 a 43½, T. & C. ƒ43, Lompen, gehakt ƒ43 a ƒ45, Landijs wit ƒ70 a 80, blank ƒ60 a 69, geel ƒ49 a 58, helbruin ƒ46 a 48, middelbruin ƒ44 a 45, bruin ƒ43 a 44, Basterden, helbruin ƒ40 a 42, bruin ƒ37 a 39, Stroop ƒ30 a 32.

TABAK. Van Maryland gingen 100 vaten tot volle prijzen af. Het artikel wordt hoog gehouden. In andere soorten gaat niets om. Dekblad, mooi bruin gespikkeld is echter zeer gezocht. Ook kwaliteiten voor de Kewerij geschikt zijn te plaatsen.

VERFWAREN. *Verfhouten*, en *Indigo* te gelijk met meerdere partikuliere aanvoeren die ter markt waren, is ook de vraag aangewakkerd en werden 340 kn. meest 1ste hand tot zeer vaste prijzen verkocht. *Cochenille* zonder verandering zeer vast op vorige prijzen. *Verfhouten* voor St. Domingo Champeche is wat meevdere vraag gekomen en werden tot volle prijzen diverse partijtjes verhandeld. *Quercitron* zeer vast op vorige prijzen 400 bn. Baltimore werden zeilend verhandeld *Curcuma* en *Terpentijnolie* op vorige prijzen gehouden. *Harst* vast op vorige coursen. *Meekrap* meer ter markt doch voor de goede en konrante kwaliteiten met goede handel tot vaste prijzen.

HUIDEN zeer begeerd. Tot hooge prijzen zijn bij inschrijving door de Maats. verkocht 1704 st. Java Koe ex *Soeburg* 404 d° ex *Johanna Geertruida* 237 d° ex *Eensgezindheid* en bij partikulieren 150 st. Java ex *Prins Maurits*, en 1830 st. Java ex *Deikena Titia* benevens nog ca. 1000 st. Z. Amer. Onze markt is zeer schaarsch voorzien.

HONIG en WAS. Havana Honig souteneert zich ferm, doch door de weinige voorraad, gaat er bijna niet om. Geele inl. Was onveranderd.

KATOEN mee weinig handel, doch vast gehouden.

METALEN. *Koper* op vorige prijzen gehouden. Lood wat flauwer, misschien a ƒ13½ te koop. Voor Banca Tin is ƒ76 besteed.

STERKE DRANKEN. Genever goed op prijs gehouden. Arak zonde in loco ƒ235 en zeilend ƒ220 a ƒ230 bedingen.

GRAANMARKT.

Tarwe, Pools. in een doen, nieuwe roode lager afgegeven; 128/9 G Pools ƒ475, 480; 130 G Rijn ƒ450; 158/2 G Bovenl. Rie ƒ440.

Rogge onveranderd: 119, 120 G Archangel ƒ247, 25; 116 G Petersb. ƒ238; 121 G Donau ƒ275; 121 G Pommer ƒ268.

Garst ƒ7 hooger 96, 98 G n. Vriessche winter ƒ198; ƒ203.

Haver en Boekweit zonder handel.

Op 9 vaten Olie in Oct. en Nov. 84 ℒ. *Lijnzaad* een doen: 105.6 G Archangel ƒ312½. *Raapolie* op 6/w. ƒ52; Vliegend ƒ51, 50; 1° Oct. ek. ƒ50½, 49, 8½, 9, Nov. en Dec. ƒ48, 7½, 8. *Lijn* olie op 6/w. ƒ41½; Vliegend ƒ40; 1°. Sept. en Oct. ek. ƒ38½; Dec. ƒ36½. *Hennepolie* op 6/w. ƒ46½, Vliegend ƒ45.

MIDDELBURG, 11 Sept. Tarwe. Puike Jarige Zeeuwsche ƒ16, mindere ƒ15,75 a 15,50; Nieuwe dito bijna niet aan en ƒ13,50 voor gewone soort betaald; puike jarige Walchersche dito ƒ18,25 a 18, mindere ƒ17; puike Nieuwe voor de zaai, bij uitzoeking ƒ15 a 15,25, gewone Bak-soorten ƒ14, mindere ƒ13,50 de Mud. — Rogge. Jarige ƒ8,75; Nieuwe voor de ... ƒ9,25, voor de consumptie ƒ8,50 a 9. — Gerst Jarige Winter niet ter veil; Nieuwe ƒ7,50 a 7 naar kwaliteit; Zomer dito ƒ6,25 verlaten. — Walchersche Witteboonen (1855) ƒ10 betaald Walchersche Nieuwe Bruineboonen ƒ14,25; Dito Groene Erwten ƒ9,25 a 9, groote dito ƒ10,25 a 9,75 naar kwaliteit. — Koolzaad, ... soorten tot ƒ16 de Mud. — ... ƒ54,50. Lijn-Olie ƒ41,50 per Ant.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

BROUWERSHAVEN, 11 Sept. Pott, Vertrouwen, Tjilatjap naar Rotterdam.

UITGEZEILD:

TEXEL, 11 Sept. Jansen, Elisabeth Anthonia, Batavia. — Tjebbes, Marianne, Genua

HELVOET, 11 Sept. Den Breems, Vereeniging, Gibraltar.

BROUWERSHAVEN, 10 Sept. Boers, Zuid-Beveland, (Rotterdam) Batavia.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 13 Sept., in lading naar:

Ludwigh. en Mannheim. J. Brilmeijer, Aeolus.

Dusseldorp en Neuss. G. Kniter, Adriana.

AMSTERDAM, 11 September, vertrokken naar:

Keulen P. Schuler, Cöln N°. 30.

Duisburg. J. Otten, Johanna.

Wesel. P. J. Balk, Vrouw Rebecca.

Rijnhoogte ARNHEM, 12 Sept. 1 el 68 duim.

KEULEN, 12 ... 8 vt. 4 ...

Advertentiën.

(2531) In den vroegen morgen van heden, overleed zacht en kalm, in den ouderdom van ruim 74 jaren, onze innig geliefde Moeder, Mejufvrouw CLARA BOUDIER, laatst Weduwe den Heer WILLEM KOLKMAN.

A. J. FAGOT.

DORDRECHT, T. P. FAGOT,

11 September 1856. VAN DER SANDE.

J. FRITS KOLKMAN.

E. KOLKMAN,

MASON.

Eenige kennisgeving zoo wel binnen als buiten deze stad.

REVALENTA ARABICA.

De Heeren J. A. KLINGER & C°., te Rotterdam, berigten de genezing van eene aanhoudende diarrhaea waaraan de lijder jaren lang gesukkeld had.

Het Dochtertje van den Heer C. F. HOFFMAN, Gepens. Kapt. te Batenburg, is door de **REVALENTA** van maagzuur en slechte spijsvertering genezen.

Den Heer R. VERBURGHT, te Bommel, die jaren lang aan eene borstziekte laboreerde, heeft de **REVALENTA** geheel hersteld, en de Dochter van den Landbouwer H. VAN WIJK, te Gellicum, heeft zij van de tering genezen.

DU BARRY'S REVALENTA geneest volkomen al de volgende ziekten, Verstoppingen, maagkramp, maagpijn, hoest, aamborstigheid, diarrhaea, oprispingen, zuur, kolijk, zenuwziekten, stuipen, vloed, zinkings, slijm, aandoeningen van lever en nieren, hartkloppingen, hoofdpijn, duizeling, graveel, vernaauwingen, maagkanker, scheurbuik, klieren, tering, rheumatische aandoeningen, griep, misselijkheid en braking.

Het is zonder tegenspraak de eenvoudigste en minst kostbare wijze van genezing. Gezond, voedend en krachtgevend kan zij alle andere spijzen vervangen. Men bereidt ze op verschillende wijzen voor ontbijt, tusschenuurtje, middagmaal en avondeten. Een maaltijd kost slechts 6½ a 10 Cents, naar gelang men eene groote of kleine Bus neemt. (2533)

De prijs is 87½ Ct., 2, 3½, 8 en 16 Guldens, in het **VERKOOPHUIS** en de bekende Dépots.

(2530) G. A. VAN DER VOORT, J. VAN RAVEN, F. T. EVERARD, J. H. NIEUWENHUYS, J. TIDEMAN, J. REESINCK, P. J. A. SUNDORFF, J. A. HEINTZEN Jr., B. L. C. VAN SOOLEN, J. F. WETTERS, H. J. VAN OGTROP, W. K. VAN MAARSCHALKERWAART, H. B. REESINCK, G. E. VAN RIET, H. F. KOEDIJK, H. C. SMIT, J. VAN DIJK, C. H. GIJSELMAN, W. M. G. HEUKENSFELDT, E. HEUKENSFELDT SLAGHEK, J. H. G. J. VAN DER BIESEN, A. F. M. HOEFKENS, G. FIKKERT Jr., J. A. SIEWE Jr., H. G. DE WILDE en J. J. ELSENBURG Az., Makelaars, zullen als lasthebbende van hunne principalen op Dingsdag, den 23sten September 1856, en volgende dagen, voor het huis door den overledene bewoond geweest, op de Keizersgracht tusschen de Leidsche en Spiegelstraten, Buurt CC, N° 702, ten overstaan van den Notaris Mr. J. COMMELIN, Verkoopen: eenen allezins deftigen en goed onderhouden zeer uitgebreiden

INBOEDEL,

waarbij **PAARLEN, JUWEELEN, GOUDEN en ZILVEREN WERKEN,** en meerdere **KOSTBAARHEDEN.**

Platedwerken en Galanterijen, Amstel en Doorniksch porseleinen Tafelserviezen en verdere Porseleinen, Aarde-, Beeld-, Gelakt-, Kristal- en Glaswerk, supra fijne Lijnwaden, vele schoon gevulde Bedden met toebehooren, beste kwaliteit Tapijten, precieuse Spiegels, Kunstprenten en Teekeningen door KNIP in vergulde lijsten. Staandhorologie, Gangpendules. Fransche Tafelwerken in precieuse ornementen, Tafel- en Schoorsteensieraden, Kamerkroon, Vazen, enz. Vele solide, welgeconserveerde ... [illegible] ... brandwaarborgkast, Glaswerk, Kagchels, Zinken en Waschbenoodigdheden, Koper-, Tin-, IJzer- en Blikwerk en eene Collectie welgeconditionneerde **BOEKEN**, in diverse Talen, bijzonder **Regtsgeleerdheid** en **Geschiedenis** betreffende, verschillende **auctores** Classici, Graeci ac Latini, enz.

Al hetwelk geheel en alleenlijk is nagelaten door wijlen den Edel Achtbaren Heer

M^R. A. A. REAEL.

Breeder volgens Catalogus bij gemelde Makelaars à 10 Cents, voor de Armen te bekomen, en *Zaturdag* en *Maandag* te voren, ter bovengemelde plaatse, alsmede in den stal daarachter, Kerkstraat, CC 670, van 10 tot 4 ure voor een ieder te bezigtigen.

Vijfde Openbare Voordragt

DOOR

JONKHR. M. SALVADOR.

Op Maandag den 15 September 1856, des avonds ten 6 ure, in het Lokaal van den Tuin de Nederlanden, aan den Buitensingel, tusschen de Leidschepoort en Raambarrière te Amsterdam.

Entree-Kaarten à 25 Cts. zijn vooraf te bekomen bij den Kastelein G. B. AKKERHUIS, aan bovengenoemden Tuin, en des avonds aan den ingang derzelve.

☞ Alle belangstellenden in de uitoefening van het grondwettig regt van *Vereeniging* en *Vergadering*, ook uit de Buitensteden en omstreken, en in het bijzonder zij, die aan het *Staatkundig Diner* van 19 Augustus jl. hebben deelgenomen, worden uitgenoodigd deze bijeenkomst bijtewonen, en ieder voor zich tot het handhaven der goede orde mede te werken.

Ten einde voortaan eene eerlijke administratie en controle te helpen verzekeren, wordt men uitdrukkelijk verzocht de bekomene entree-kaart bij het binnenkomen, in een daartoe bestemde blikken bus te werpen. (2534)

AANBESTEDING.

Het Kerkbestuur van de R. K. Gemeente te *Bakhuizen*, is voornemens onder nadere goedkeuring, op Donderdag den 9^e October 1856, des voormiddags ten 11 ure, in het Logement Spannenburg, aan den grooten Straatweg tusschen de *Lemmer* en *Sneek*, in het openbaar aan te besteden:

Het bouwen eener Nieuwe Kerk met Toren.

De Bestekken liggen ter lezing te *Leeuwarden* bij A. G. HOORD, te *Harlingen* bij H. T. DE BOER, te *Bolsward* bij S. HIEMSTRA, te *Sneek* bij DE RUITER, te *Heerenveen* bij F. FISCHER, te *Lemmer* bij H. L. VAN DER HOFF, te *Balk* bij S. A. DOOPER, in het Logement Spannenburg voornoemd en bij J. B. DOLLE te *Bakhuizen*, bij wien ook de Teekeningen kunnen bezigtigd worden.

De aanwijzing in loco zal geschieden daags voor de Aanbesteding.

De Bestekken zijn op *franco* aanvragen à ƒ1.— te verkrijgen bij den Boekhandelaar J. W. VAN LEEUWEN, Breedestraat te *Leyden*, en M. C. WARREN, op het Grootzand te *Sneek*.

Une Gouvernante R. C. à même d'enseigner tout ce que concerne une éducation soignée, aimerait à se voir replacée comme telle ou comme **Secondante** au mois de Novembre, ou plus tard. S'adresser sous les initiales A. A. Bureau de Tijd. (2532)

... [illegible] ... zeer ... uitgebreid ...

LEVENSGESCHIEDENIS

VAN DEN

HEILIGEN THOMAS VAN VILLANOVA,

BIJGENAAMD

DE AALMOEZENIER,

Aartsbisschop van Valencia in Spanje, van de orde der Eremieten van den H. Augustinus.

Door den Zeer Eerw. Heer J. DABERT, Vicaris-Generaal van Viviers.

Uit het Fransch door een R. C. Priester.

Prijs ƒ 1.25.

Met een welgelijkend portret.

Pius IX en Lord Palmerston,

DOOR

den Graaf CH. DE MONTALEMBERT.

Prijs 25 Cts.

GEZEGEND GEBRUIK

VAN HET

GEWIJD BROOD,

ONDER AANROEPING VAN DEN

H. NICOLAAS

VAN TOLENTIJN,

Religieus van de orde van den H. AUGUSTINUS.

Prijs 5 Cts.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.